

Lausunto

30.3.2021

VN/6761/2021

VN/6761/2021-VM-31

 Valtiovarainministeriö
 valtionhallinnon kehittämisosasto

Valtiovarainministeriön budjettiosaston lausunto luonnoksesta valtioneuvoston periaatepäätökseksi valtion kiinteistöstrategiasta 2030

Valtiovarainministeriön valtionhallinnon kehittämisosasto on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston periaatepäätökseksi valtion kiinteistöstrategiasta, joka ulottuisi vuosikymmenen loppupuolelle. Edellinen kiinteistöstrategia on vuodelta 2010.

Päivitettäviksi tunnistettuja aihekokonaisuuksia ovat erityisesti omistajahallinnon toimijoiden ja vastuiden täsmentäminen, strategisen ja ei-strategisen omaisuuden määrittelyn kehittäminen, valtion kokonaisedun tarkastelu erityisesti kulttuurihistoriallisten kohteiden ja kokonaisturvallisuuden näkökulmasta, ilmasto- ja ympäristökysymysten painoarvon lisääminen sekä tiedon jakaminen ja rekisterien kehittäminen.

Valtiovarainministeriön budjettiosasto esittää lausuntonaan seuraavaa.

Kiinteistöstrategian päivittäminen kymmenen vuoden jälkeen on paikallaan, vaikka voimassaolevaan strategiaan voidaan monilta osin edelleen nojata. Näin on myös strategian päivityksen yhteydessä tehty. Valtiovarainministeriön budjettiosasto kiinnittää luonnoksessa huomiota kahteen kysymykseen.

Voimassaolevassa kiinteistöstrategiassa on nyt ehdotettua paremmin otettu huomioon vaikea valtiontaloudellinen tilanne. Ehdotetussa päivitetyssä periaatepäätösluonnoksessa valtion taloudelliseen tilanteeseen viitataan lähinnä sivulauseessa, vaikka valtiontaloudellinen tilanne on vähintään yhtä vaikea kuin edellistä strategiaa hyväksyttäessä. Tämän vuoksi budjettiosasto katsoo, että periaatepäätösluonnoksen alkuosan perusteluosaan tulisi sisällyttää vahvempi kannanotto valtiontalouden reunaehdoista esimerkiksi seuraavalla tavalla: "Valtiontalouteen kohdistuvat paineet ovat entisestään kasvaneet, ja mm. väestön ikääntymiseen ja rakenteelliseen työttömyyteen liittyvät rakenteelliset ongelmat heikentävät kestävä julkisen taloudenpidon edellytyksiä myös pidemmällä aikavälillä. Siksi on tärkeää, että kiinteistöstrategian välineet osaltaan edistävät myös kestävä valtiontaloutta."

Periaatepäätösluonnoksen kohdassa 11 linjattaisiin valtion kiinteistöjen päästöistä ja ilmastohyödyistä. Linjausehdotuksessa todetaan, että *päästöjen trendin tulee olla aleneva, ja myös päästöjen kompensointi voi tulla kyseeseen*. Valtiovarainministeriön budjettiosasto pitää sinänsä tärkeänä, että myös valtionhallinnon kiinteistöissä vähennetään päästöjä ja pienennetään hiilijalanjälkeä. Valtiovarainministeriön budjettiosasto kuitenkin katsoo, ettei kiinteistöstrategian yhteydessä tulisi linjata päästöjen kompensointimahdollisuudesta. Periaatepäätösluonnoksessa ei tarkemmin avata sitä, millaisesta päästökompensaatiosta voisi olla kyse.

Päästöjen kompensoinnin ideana on, että muille maksetaan sellaisten päästöjen vähentämisestä, joita ei itse pystytä tekemään tai joiden vähentäminen itse ei ole taloudellisesti järkevää. Ideaalitalanteessa kompensaatioiden avulla voidaan edistää kustannustehokkaita päästövähennyksiä ensisijaisen keinon eli omien päästövähennysoimien rinnalla.

Postiosoite
 Postadress
 Postal Address
 Valtiovarainministeriö

Käyntiosoite
 Besöksadress
 Office

Puhelin
 Telefon
 Telephone

Faksi
 Fax
 Fax

s-posti, internet
 e-post, internet
 e-mail, internet

PL 28
 00023 Valtioneuvosto

Snellmaninkatu 1 A
 Helsinki

0295 16001
 +358 295 16001

valtiovarainministerio@vm.fi

Valtion kiinteistöjen päästövähennysten kompensoinnissa valtio maksaisi kompensatiopalveluiden tarjoajille omista velvoitteistaan. Vapaaehtoisten kompensatioiden markkinoille on ilmaantunut monenlaisia toimijoita ja hankkeita. Myös hankkeiden vaikuttavuudessa sekä päästövähennysten pysyvyydessä on vaihtelua. Jos yksittäiset virastot tai laitokset ryhtyisivät kompensoimaan päästöjään, saattaa riskinä olla, että omat, mahdollisesti toteuttamiskelpoiset päästövähennyskeinot jäisivät tekemättä, ja samalla veronmaksajan varoja myönnettäisiin mahdollisesti huonosti toimiviin kompensatiomekanismeihin. Suomen ulkopuolella tapahtuneita päästövähennyksiä, jotka on saatu kompensatioilla aikaan, ei myöskään voida lukea osaksi Suomen valtion EU:n päästövähennysvelvoitteiden täyttämistä.

Valtiovarainministeriön budjettiosaston näkemyksen mukaan ensi vaiheessa tulisikin keskittyä niihin päästövähennystoimiin, joihin itse voidaan suoraan vaikuttaa. Päästöjen kompensatiosta tulisi tehdä horisontaalinen ja kiinteistövarallisuutta laajempi linjaus. Myös päästökompensatioiden sääntelyä tulisi kehittää, jotta voitaisiin paremmin varmistua siitä, että päästökompensatiomarkkinat toimivat hyvin ja kompensatiovarat tulevat käytetyksi päästövähennyksiä aikaansaavissa hankkeissa.

Osastopäällikkö, budjettipäällikkö

Sami Yläoutinen

Budjettineuvos

Armi Liinamaa

Jakelu

VM VKO Valtionhallinnon kehittämisosasto
VM VKO Konsernipoliitikayksikkö, Pauliina Pekonen

Tiedoksi